

Nederlandse Vrouwen Raad

adres Benoordenhoutseweg 23
2596 BA Den Haag
tel 070 - 3469304
fax 070 - 3459346
e-mail info@de-nvr.nl
website www.nederlandsevrouwenraad.nl

Redactie nieuwsbrief

postadres Benoordenhoutseweg 23
2596 BA Den Haag
Pia Band-Hunteman
tel/fax 020 4361679
e-mail p.band@planet.nl
redacteurs Pia Band-Hunteman
Tini Jansen-Bruul
Marianne Jongkind-Voncken

14^e jaargang nummer 3

Deze nieuwsbrief verschijnt zes keer in 2006.

De volgende nieuwsbrief

De 14^e jaargang nr. 4 verschijnt augustus/september 2006.
Kopij vóór 27 juli 2006 inzenden aan bovenstaand adres of naar p.band@planet.nl

Van het bestuur

*Morgen zal anders zijn.
De wolken van gisteren
hebben een deel van mij meegenomen
en niets van vandaag komt morgen terug.*

Met deze woorden begint een gedicht dat ik lang geleden schreef. Ik moest eraan denken toen ik herlas wat ik schreef in het vorige voorwoord 'van het bestuur'. Het ging over rustiger vaarwater en mogelijke wolkbreuken. Helaas moet ik vaststellen, om nog even door te gaan met de metafoor, dat het aardig heeft geregend de laatste tijd. Maar zeggen we bij regen niet altijd 'het is groeizaam weer'? Laten we het daar op houden.

Drie bestuursleden hebben na intensief wikken en wegen besloten voortijdig af te treden. Voor het bestuur is dit een groot verlies. We vormden een hecht team dat hard heeft gewerkt aan de verdere vormgeving van de NVR, gebaseerd op de strategienota.

De zware belasting die een bestuursfunctie enerzijds met zich meebrengt, vraagt om positieve ervaringen anderzijds. Als die er niet zijn en eerder van negatieve energie wordt gesproken is het noodzakelijke evenwicht zoek. Het is een goede zaak dat dit tijdens de laatste Algemene Vergadering ter sprake kwam en dat vanuit de afgevaardigden werd gevraagd om met elkaar, als NVR, met de aangegeven probleempunten aan het werk te gaan. We komen hier zeker op terug.

Het bestuur is verheugd dat Dieny Scheffer bereid is de functie van vice-voorzitter op zich te willen nemen. Haar werkgebied zijn de drie themavelden. De functie van een tweede vice-voorzitter met als taak beleidsbeïnvloeding en belangenbehartiging, is nog steeds vacant.

Tijdens de laatste algemene vergadering is aangegeven dat er nog steeds vacatures voor commissieleden zijn met name binnen de commissies Rechten van de Vrouw en Maatschappelijke Participatie. Beide commissies werken hard aan verschillende onderwerpen en activiteiten. Versterking is dan ook dringend gewenst. Ook wordt nogmaals aandacht gevraagd voor een bestuursliaison ACI (Advies Commissie Internationaal).

De vakantietijd nadert en velen van ons zijn toe aan ontspanning, rust en afstand nemen van de dagelijkse zaken. Kijken we iets verder, dan zien we een alweer redelijk ingevulde agenda: duurzame dinsdag, beleidsdag bestuur en commissies en natuurlijk het symposium 'De Maakbare Mens'.

Er zullen veel mogelijkheden zijn elkaar te ontmoeten, ervaringen uit te wisselen, (werk)afspraken te maken of te netwerken. Immers, de Nederlandse Vrouwen Raad, dat zijn wij met elkaar.

Ik wens u een heerlijke zomer toe, om daarna geïnspireerd uw bijdrage weer te kunnen leveren.

Vooraankondiging NVR-Werkconferentie

“De Maakbare Mens”

Biotechnologie met ei- en stamcellen, wat betekent dit voor vrouwen?

Datum: 28 september 2006, plaats: Muziekcentrum Vredenburg Utrecht

Aanleiding

Op 28 september 2006 organiseert de Nederlandse Vrouwen Raad in het verlengde van de themabijeenkomst op 7 april 2005 over “vrouwen, eicellen en genen” naar het gelijknamige boek van professor Marli Huijer, een informatieve en interactieve dag over de technologische ontwikkelingen rondom het gebruik van eicellen en stamcellen voor de medische wetenschap en de positie van vrouwen daarin. De biotechnologie biedt steeds meer mogelijkheden maar de vraag is: Willen we ook alles wat er technisch kan? En hoe zit het met de positie van vrouwen in de biotechnologie? Zijn ze voldoende geïnformeerd als ze te maken krijgen met eiceldonatie of andere, persoonlijk ingrijpende zaken? Kunnen vrouwen en vrouwenorganisaties meepraten en meebeslissen over de toepassing van een technologie die zo diep ingrijpt in het leven van vrouwen? De bezorgdheid hierover bij de achterban van de NVR is de aanleiding om deze discussie met wetenschappers en publiek te organiseren.

Thema

Het zal die dag gaan over de mogelijkheden, risico's en consequenties van de technologie rondom eiceldonatie en stamcellen, voor zover ze gebruikt worden in de wetenschap om mensen te genezen of om te experimenteren op het gebied van de voortplanting. Het gaat daarnaast om het recht van alle vrouwen om hun stem te laten horen in deze technologieontwikkeling. Willen we deze ontwikkelingen en zo ja onder welke voorwaarden of tot hoever? Wat zijn de consequenties voor de maatschappij en voor ons eigen lichaam?

Doel van de publieksdiscussie:

- De NVR wil vrouwen informeren over recente ontwikkelingen in de biotechnologie waarbij eicellen en stamcellen worden gebruikt
- De NVR wil vrouwen stimuleren tot meningsvorming o.a. over de verruiming van de embryo-wet
- De NVR wil stimuleren dat vrouwen hun stem laten horen in discussies en debatten over dit thema.
- De NVR wil bereiken dat vrouwen, die er zelf mee te maken krijgen een goede keuze kunnen

maken om b.v. eicellen of stamcellen af te staan of te krijgen. Het goed omgaan met het vrouwelijk lichaam en de waardigheid van het menselijk leven staat centraal.

Programma

- 10.30 uur opening door de voorzitter van de Nederlandse Vrouwen Raad
- 10.40 uur professor dr. Marli Huijer, arts en filosoof. Doceert en publiceert op het terrein van de medische filosofie, medische ethiek en genderstudies.
- 11.00 uur professor dr. Donna Dickenson, engels-amerikaanse filosofe en ethica. Onderzoeker op het gebied van medische ethiek en recht. Houdt zich met name bezig met kwetsbare groepen zoals vrouwen in ontwikkelingslanden die eicellen en stamcellen leveren voor de biotechnologie.
- 11.20 uur vragen uit de zaal
- 11.35 uur professor dr. Guido de Wert, bijzonder hoogleraar Ethiek van de voortplantingsgeneeskunde en erfelijkheidsonderzoek bij de Universiteit Maastricht. Schrijft opiniestukken in dagbladen en andere media.
- 11.55 uur vragen
- 12.10 uur pauze: in de pauze worden in de foyer video's vertoond
- 13.15 uur eerste sessieronde
- 14.00 uur tweede sessieronde
- 14.40-15.40 uur paneldiscussie. Behalve de sprekers van de ochtend worden ook panelleden uitgenodigd uit het bedrijfsleven en de politiek.
- 15.40 uur overhandigen van de uitkomsten van de discussie aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.

Sessies

de namen van de personen die de sessies presenteren worden in juni bekend gemaakt. Professor Christine Mummery is o.a. gevraagd een bijdrage te leveren aan een van deze sessies.

- Prenatale diagnostiek: moet alles wat kan?
- IVF: mogelijkheden en grenzen. Wat gebeurt er met restembryo's?
- Eiceltechnologie: mogelijkheden en grenzen. Wat betekent het voor de vrouwen?

4. Stamceltechnologie: mogelijkheden en grenzen. Wat betekent het voor de "leveranciers" van stamcellen, wat voor de ontvangers?
5. Embryowet. In het najaar stemt de Tweede Kamer over het al of niet verruimen van de huidige embryowet. Mogen embryo's voortaan in ons land gekweekt worden voor onderzoek en medische toepassingen?

Aanmelding

De aanmelding voor deze werkconferentie start 1 juli 2006. De aanmeldingsprocedure zal op de website van de NVR worden aangegeven. Zie www.de-nvr.nl

Vrouwen uit de achterban van de NVR, studenten, werkers op de universiteiten, bij de overheid en

farmacie- en biotechnologiebedrijven en ook politici worden met nadruk uitgenodigd.

Toegangsprijs: € 15,-

Studenten en jongeren tot 25 jaar € 10,-

Het programma van 28 september is tot stand gekomen in samenwerking met deskundigen uit de medische wetenschap en de filosofie van biomedische techniek, biotechnologiebedrijven, overheid en vrouwenorganisaties. De NVR-werkgroep "De Maakbare Mens" verzorgt de organisatie. De NVR is een koepel van 43 aangesloten vrouwenorganisaties met een achterban van bijna één miljoen leden.

Dit is een vooraankondiging omdat de uitvoering afhankelijk is van de sponsorgelden die we krijgen.

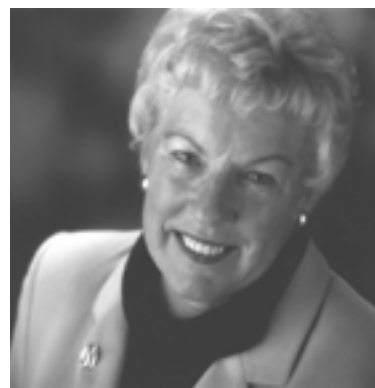
Afscheid van een veelzijdig politica

Op 18 april j.l. heeft Dieny Scheffer, bestuurslid en sinds kort ook vice-voorzitter van de NVR, afscheid genomen als wethouder van de gemeente Lopik. Van 1979 tot 1991 vertegenwoordigde zij het CDA in de gemeenteraad, van 1991 tot 1998 was zij lid van de Provinciale Staten van Utrecht en in 1998 werd zij gekozen tot wethouder.

In zijn toespraak beschreef burgemeester Schakel haar als een buitengewoon dynamisch mens.

De zware portefeuille met ruimtelijke ordening, infrastructuur en gemeentewerken, bouw- en woningtoezicht, reiniging en groenbeheer, wijk- en buurtbeheer, verkeer en vervoer, landinrichting, welzijn, kunst en cultuur en leefbaarheid Groene Hart vraagt om een soort duizendpoot en dat bleek Dieny te zijn.

Haar medebestuurders in de gemeente beschrijven haar dan ook als een bestuurder met wilskracht en gevoel, daadkracht en doorzettingsvermogen die een respectabele bijdrage heeft geleverd aan de gemeente.

Dieny Scheffer

Als blijk van waardering voor alles wat zij voor de gemeente heeft gedaan, voor haar geweldige inzet en betrokkenheid, ontving Dieny bij gelegenheid van haar afscheid als wethouder uit handen van de burgemeester de erepenning in zilver van de gemeente Lopik.

Koninklijke Onderscheiding voor oud-voorzitter NVR

Op 28 april 2006 werd door burgemeester Deetman van Den Haag aan Hanneke van Oosterhoudt een koninklijke onderscheiding uitgereikt en werd zij Ridder in de Orde van Oranje Nassau.

Zij ontving deze onderscheiding voor het vele werk dat zij heeft gedaan, onder anderen binnen de Nederlandse Vrouwen Raad voor de vrouwenemancipatie, waarin zij zich met name inzette voor de oudere vrouw.

Hanneke is vele jaren bij de Nederlandse Vrouwen Raad actief geweest als bestuurslid en de functie

van vice-voorzitter vervulde zij met verve. Tevens was zij voorzitter van de commissie Vrouwen 50+ en samen met haar medecommissieleden organiseerde zij diverse themabijeenkomsten, waarbij haar bijdrage aan de Task Force Ouderen niet onvermeld mag blijven.

Zij was afgevaardigde van de lidorganisatie Unie van Soroptimistclubs, waarin zij vele jaren actief was in het Uniebestuur, als bestuurslid, als presidente en als gouverneur.

Hanneke is tot haar VUT-gerechtigde leeftijd werkzaam geweest in de gezondheidszorg, aanvankelijk als onderwijskundige en later als directeur van

- ▶ diverse opleidingsinstituten tot verpleegkundigen in Den Haag.

Vanuit die belangstelling heeft zij zich ingezet als bestuurslid in het Regionaal Patiënten Consumenten Platform, voorzitter van de Haagse antroposofische patiëntenorganisatie, bestuurslid van het Rudolf Steiner verpleeghuis, lid van de klachten commissie Huisartsen Haaglanden en voorzitter van de Patiënten Advies Raad van het Bronovo ziekenhuis

Door haar grote inzet en betrokkenheid bij al deze functies ontstond een nieuwe invulling in haar leven.

Met grote rust en kalmte en een behoorlijke dosis humor kon zij bij problemen in de organisaties, deze het hoofd bieden. Met veel plezier en in goede samenwerking met anderen heeft Hanneke deze activiteiten uitgevoerd.

Het is terecht dat zij daarvoor in het zonnetje is gezet. Namens de NVR hebben wij haar dan ook van harte gefeliciteerd.

Ria Papac
oud-bestuurslid NVR

Hanneke van Oosterhoudt

Duurzame Dinsdag 5 september 2006

Waar steek jij je energie in?

Ook dit jaar is de Nederlandse Vrouwen Raad betrokken bij de organisatie van duurzame dinsdag. In samenwerking met IVN, Nationale Jeugdraad, Alliantie voor de Decade of Education for Sustainable Development (ESD), Forum, TEMA en SMS wordt op de eerste dinsdag van september (5 september 2006) de lokale inzet voor duurzame ontwikkeling centraal gesteld.

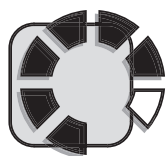
Duurzame dinsdag wordt al zes achtereenvolgende jaren met succes georganiseerd. Op 7 september 1999 heeft de heer drs. F.W. Weisglas het éérste Duurzame Koffertje in ontvangst genomen. Na de heer Weisglas hebben respectievelijk de heer Remkes (2000), Minister Netelenbos (2001), Minister Jorritsma (2002), Minister Van der Hoeven (2003) en Minister Dekker (2004) namens de Tweede Kamer en het Kabinet de koffer op Duurzame Dinsdag aanvaard. De bekendheid van Duurzame Dinsdag wordt steeds groter en ook het aantal initiatieven dat wordt ingediend groeit gestaag.

Minister Verdonk heeft in 2005 het Duurzame koffertje in ontvangst genomen. Ze heeft vervolgens een brief gestuurd naar alle ministeries met het verzoek een aantal duurzame initiatieven te adopteren. Zelf heeft de minister een aantal aansprekende initiatieven geselecteerd om hetzij op werkbezoek te gaan hetzij deze financieel te onder-

steunen. Zelf heeft ze op 8 maart (Internationale vrouwendag) meegefietsd met één van de initiatieven namelijk Fietsvriendinnen. Eind maart heeft er een afsluitend gesprek met de minister en organisaties plaatsgevonden. Zij is voornemens om in ieder geval twee initiatieven met een werkbezoek te vereren.

Duurzame Dinsdag 2006 staat in het teken van Klimaat, waar steek jij je energie in? Steeds meer internationale verdragen zijn bepalend voor Nederland. Ook Nederland moet zich inzetten voor het klimaat. Verdragen beïnvloeden onze regels en leggen diverse verplichtingen op. We kunnen hierin ook zelf initiatieven nemen aangezien het thema direct of indirect de gehele samenleving raakt. Denk maar aan verkeer en vervoer, energie maar ook effecten die veranderingen van klimaat hebben op de gezondheid. Zuiniger omgaan met energie is natuurlijk een van de beste remedies om aan het klimaat te werken en om in positieve zin een bijdrage te leveren aan een goed klimaat. Wat levert duurzame ontwikkeling ons op ten behoeve van het klimaat? Welke instrumenten zijn er om de CO₂-uitstoot te verminderen? Denk als inspirerend voorbeeld aan de studenten van de technische universiteit die een wagen hebben ontwikkeld op zonne-energie. Wat zijn goede ideeën van en voor burgers? Bomen planten? De ov-fietskaart of tips voor energiebesparing in huis?

Organisaties en individuen worden opgeroepen om initiatieven die in het teken staan van duurzame energie en klimaatverandering in te sturen voor het duurzame koffertje. Binnenkort kunt u verdere informatie vinden op www.duurzamedinsdag.nl. Daar kunt u ook praktische informatie vinden over de dag zelf. Bent u geïnteresseerd maar heeft u geen of beperkt toegang tot internet dan kunt u contact opnemen met Margaretha Bakker, 070 3469304 of m.bakker@de-nvr.nl

Uit de commissies

Commissie Maatschappelijke Participatie

NVR afgevaardigd in Klankbordgroep Europees project Pariteia

Het thema van Pariteia is "Mannen en Zorg". In vijf landen (Polen, Spanje, Letland, Italië en Nederland) worden acties met dit thema georganiseerd. Het Verwey-Jonker Instituut heeft in Nederland het voortouw genomen en geïnventariseerd wat er in ons land op het gebied van mannen en zorg gebeurt. Daarbij worden 3 categorieën onderscheiden: Sociaal en publiek leven (1), Arbeidsmarkt (2) Privé-sfeer en gezin (3).

Voorbeelden van projecten:

Tijd op maat: het oplossen van praktische knelpunten in tijdsbesteding d.m.v. burenhulp www.debuurman.org.

Marokkaanse Buurtvaders: bijvoorbeeld het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in het Laakkwartier in den Haag;

Wet Aanpassing Arbeidsduur (WAA): werknemers het recht geven op het verminderen of vermeerderen van de arbeidsduur om werk en privé beter te combineren;

Het concept van Duurzame Dinsdag bestaat uit een aantal elementen:

- het verzamelen van duurzame initiatieven en wensen vanuit de samenleving (www.duurzamedinsdag.nl)
- het aanbieden van deze initiatieven aan een lid van het Kabinet op de eerste dinsdag in september met als doel de initiatieven te laten ondersteunen door de diverse departementen;
- het monitoren van de inzet en resultaten die betreffend lid van het kabinet bereikt ten aanzien van de ondersteuning van de initiatieven
- het organiseren van een debat tussen vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties, bedrijven en politici over duurzaamheid.

Project Vaders 2006: vaders en andere mannelijke opvoeders betrekken bij hun kinderen, thuis, in de buurt en bij de school, teneinde hun onderwijskansen te vergroten.

De Klankbordgroep, waarin ook de NVR vertegenwoordigd is, alsmede emancipatiedeskundigen van particuliere zowel als Overheidsbureaus, beoordeelt de projecten, negen in totaal en bekijkt welke in aanmerking komen voor presentatie en uitwisseling met projecten uit de andere vier Europese landen.

Het gaat daarbij om publiek belang, zorgzelfstandigheid, beeldvorming, manlijkheid en vrouwelijkheid, cultuur in Nederland. Mensen moeten hun talenten kunnen ontplooien.

Als vrouwen gelijkwaardig zijn aan mannen, is de NVR ook geïnteresseerd in "Mannen en zorg". Wij zijn benieuwd met welke projecten de andere landen aankomen.

De rol van de klankbordgroep is: eigen ervaring vanuit emancipatiedeskundigheid inbrengen.

Tineke Bakker-van den Bos
Commissie Maatschappelijk Participatie

Commissie internationaal

Conferentie van het ECICW (European Centre of the Council of Women) in Athene

Van 11 tot 14 mei 2006 is te Athene de conferentie van het ECICW gehouden. Marian Nauta was daar aanwezig en doet verslag.

Het seminar

Op 11 mei begon men met het seminar "Geweld tegen kinderen en vrouwen in de huidige samenleving". Veel sponsors steunden de conferentie en het gevolg daarvan was dat ze allemaal een woordje ►

- wilden zeggen. Dit vergde wel enig geduld van de toeschouwers.

Het seminar bestond uit 3 delen:

1. "Slachtoffers binnen en buiten het gezin, binnen en over nationale grenzen heen". Dit onderwerp werd besproken door een emeritus hoogleraar Criminologie van de universiteit van Athene. Hij begon met de kruisiging van Johannes uit het Oude Testament, noemde enige vormen van geweld zoals het vastbinden van vrouwen, het vrouwen verbieden het huis te verlaten, het laten verhongeren en alle vormen van abortus. In 2005 vroegen in Griekenland 700 vrouwen, vooral uit de midden- en hogere klasse, om bescherming.
2. "Kindermisbruik. De rol van de ombudsman". De spreker noemde de rol van de lokale autoriteiten die meer actie zouden kunnen ondernemen en alerter reageren op ontvangen signalen. Sociale werkers zouden beter op speciale onderwerpen moeten worden getraind.
3. "De genealogie van geweld tegen kinderen en vrouwen". Bij dit onderdeel werden geen interessante zaken naar voren gebracht.

De rest van de morgen werd besteed aan de onderwerpen: "Raambeslissing van de Europese Raad over de uitbuiting van kinderen" (over de richtlijnen opgesteld door de Raad van Europa) en "Kinderporno op het internet" (een speciale afdeling van de politie kijkt op internet naar criminele handelingen).

In het middagprogramma werd gesproken over: "Geweld op school". Vaak worden pauzes gebruikt voor vechtpartijen, schoppen en treiteren. Vaak zijn de leerkrachten niet aanwezig in de pauze, wat

natuurlijk wel zou moeten. Zij zouden ook getraind moeten worden om geweld te kunnen herkennen.

"Een hulpmiddel ter voorkoming van kidnappen door één ouder in multiculturele families". Soms is het moeilijk dit te voorkomen. In Griekenland wordt evenals in Nederland gewerkt met gezinsvoogden.

Verder kwamen "Het voorkomen van geweld binnen het gezin: het screenen van families met een hoge risicofactor in Finse gezondheidscentra", "Primaire preventiemaatregelen tegen drugsverslaving op school" en "Publieke informatiecampagnes om geweld tegen kinderen te voorkomen" aan de orde.

Volgens M. Nauta had 50% van de sprekers kunnen afvallen. Het was veel te lang.

Algemene Ledenvergadering ECICW

Op 12 en 13 mei vond de Algemene Ledenvergadering van het ECICW plaats. Aanwezig waren de landen Azerbeidzjan, België, Duitsland, Engeland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Italië, Litouwen, Malta, Monaco, Nederland, Rusland, Spanje, Turkije en Zwitserland.

Na discussie werd de ECICW-resolutie over Vrouwenhandel goedgekeurd en werden de rapporten van de nationale Vrouwenraden besproken. Ook de in Freiburg opgerichte werkgroepen deden verslag.

De ICW-conferentie in Kiev zal plaatsvinden van 5-10 september 2006.

Het jaarrapport werd goedgekeurd; het financiële rapport liet voor het eerst een positief saldo zien.

Tot bestuurslid van de EWL (European Women Lobby) namens het ECICW is Grace Wedekind gekozen. In de laatste week van april zal in Monaco de volgende ECICW-bijeenkomst plaatsvinden.

Debriefing over de Europese Voorjaarstop 2006

Georganiseerd door Europese Beweging Nederland, Instituut Clingendael en het Bureau Europees Parlement op 27 maart 2006 in Den Haag met medewerking van Marnix Krop, Directeur-generaal Europese Samenwerking van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Jan Rood, directeur Europese Studies Programma Clingendael.

Tijdens de bijeenkomst van de Staats- en regeringsleiders van de 25 EU lidstaten in de Europese Raad op 23-24 maart jl. in Brussel stond het Lissabon Proces centraal.

Aan de orde kwam de implementatie van de 25 sociaal-economische hervormingsprogramma's en het Communautaire Lissabon programma.

De bijeenkomst werd voorgezeten door Mr. Josep Borrell, president van het Europese Parlement. Uit-

gangspunt vormde de perspectieven nota 2007 tot 2013 en het hernieuwd onder de aandacht brengen van de Lissabonstrategieën.

Arbeidsparticipatie.

- Tussen 2005 en 2007 zijn er 6 miljoen nieuwe banen gecreëerd. De werkloosheid moet teruggedrongen worden van 9% in 2004 tot 1% in 2007. Daarvoor zijn nationale hervormingsprogramma's opgezet door de aangesloten landen, uitgaande van een integraal beleid. In het najaar 2006 zullen lidstaten moeten rapporteren welke maatregelen er genomen zijn om te zorgen dat 60% van de beroepsbevolking 2010 werkzaam is. Met de huidige maatregelen is dat in 2010 niet mogelijk.
- 85% van de jongeren onder de 22 jaar moet een minimale startkwalificatie middelbaar beroeps

- opleiding hebben.
- Om een hoge plaats in de wereldeconomie te behouden kiest Europa voor een open interne markt, te verwezelijken door het maken van een actieplan voor legale kennis immigratie en het oplossen van bureaucratische hindernissen, speciaal voor het faciliteren en het verbeteren van de concurrentiepositie van het midden- en kleinbedrijf.
- Tijdens het Fins Voorzitterschap van de EU in 2007 zal een Social Summit gehouden worden.

Kennis en Innovatie

- Een van de speerpunten is investeren in onderzoek en innovatie. Het 7^e werkprogramma van 2007-2013 heeft levenslang leren als uitgangspunt. Men streeft naar het opzetten van een Europees instituut voor Technologie, dat als een virtueel gebouw boven de bestaande fysieke instituten zal functioneren; het uitwisselen via informatietechnologieën door middel van innovatiebeleid en best practices.

Milieu en Energiebeleid

- Naast het werkgelegenheidsaspect wordt het accent gelegd op een Europees energiebeleid, in een openmarkt beleid, solidariteit tussen de lidstaten en het invoeren, ontwikkelen en gebruiken van duurzame technologieën en brandstoffen. Daarnaast wil men milieuvriendelijke subsidies terugduwen.

Betrokkenheid van de burger

- De burger wordt meer betrokken bij het proces. De Europese Pact for Gender Equality en het jaarlijkse rapport over gelijkheid tussen vrouwen en mannen zal integraal meegenomen worden in het beleid inzake werkgelegenheid en groei van de economie.

Drs. H.G.L.M. Brummelhuis-Middelhoff,
vertegenwoordiger Europese Beweging Nederland

Commissie Rechten van de Vrouw

Uitreiking Spinozalens 2006 aan mw. prof. dr. Donna Dickenson, vrijdag 28 april in Amsterdam door burgemeester Cohen.

Het bestuur van de Stichting Internationale Spinozaprijs reikt elke twee jaar de Spinozalens uit aan een denker die internationaal aanzien geniet door zijn of haar bijdrage aan het debat over ethische grondslagen van de samenleving. Dit jaar ging die prijs, een sculptuur van Josep Semah en een geldprijs van € 25.000,- naar Donna Dickenson. De NVR was daarbij aanwezig vanuit bestuur en de werkgroep "De Maakbare Mens". Dr. Dickenson zal één van de sprekers zijn op de conferentie die de NVR organiseert op 28 september 2006 onder de titel: De Maakbare Mens. Prof. dr. Marli Huijter, eveneens spreker op deze conferentie, was een van de juryleden.

Donna Dickenson is in 1946 geboren in de VS en studeert recht en politieke wetenschappen. Ze werkt tot 1973 aan de universiteit van Yale totdat ze als protest tegen de oorlog in Vietnam de VS verlaat. Meer dan twee decennia is ze verbonden aan de Open University te Londen. In 1989 behaalt ze haar doctorstitel met een studie over Risk and Luck in Medical Ethics. In 1997 wordt ze onderzoeker op het terrein van medische ethiek en het medische recht. Vanaf 2001 doceert zij aan de Universiteit van Birmingham alwaar ze een centrum voor de studie van Global Ethics opricht en leidt. In 2005 keert ze terug naar Londen en wordt ze hoogleraar aan het Birkbeck College van de University of London.

Rode draad in haar werk is de menselijke maat. Hoe verhouden we ons tot nieuwe technologische ontwikkelingen en hoe stellen we grenzen? Waar schiet bestaande wetgeving tekort om de betrokkenen te beschermen? De wereldwijde handel in menselijk lichaamsmateriaal is zo'n slecht gereguleerd terrein. Er gaan miljarden in om. Het lichaam is waardevol voor de biotechnologie. Eicellen en navelstrengbloed zijn handelwaaraan veel te verdienen

Mw. prof. dr. Donna Dickenson

valt. We weten nu, zegt professor Dickenson, "dat er gevallen bekend zijn van Afrikaanse vrouwen die 70 eicellen per maand leveren tegen betaling. Een vrouwenlichaam is echter niet bedoeld voor overproductie. De hormoonbehandeling die deze vrouwen hiervoor ondergaan geven grote gezondheidsrisico's".

In de ethische discussies gaat het meestal over de status van het embryo. Donna Dickenson komt op voor de rechten van de producenten van deze eicellen n.l. de vrouwen. Vrouwen moeten iets te zeggen krijgen over hun eitjes en hun manier van behandeling: ➤

- zowel over de procedure, de methode als ook over de hoeveelheid eitjes die ze willen afstaan. Er is nog veel werk te doen op dit gebied en daarvoor werkt ze graag samen met vrouwenorganisaties in de wereld. Zo kwam het contact tussen haar met de NVR tot stand via Marli Huijter. Beiden leveren een bijdrage aan de conferentie De Maakbare Mens op 28 september aanstaande.

Behalve het uitreiken van de prijs werd er een debat gevoerd over dit onderwerp onder leiding van mw. Andrée van Es, voorzitter GGZ Nederland met in het panel Margo Trappenburg, bijzonder hoogleraar Patiëntenperspectief aan de Erasmus Universiteit en columnist NRC Handelsblad Guy Widdershoven, hoogleraar Ethiek van de Gezondheidszorg aan de Universiteit van Maastricht en Tineke Huizinga, lid Tweede Kamerfractie Christen Unie.

Nieuw kolonialisme: het lichaam als handelswaar. Er is schaarste aan donororganen en ander lichaamsmateriaal, zoals eicellen in de Westerse wereld. In landen waar het lichaam minder goed beschermd is, zijn mensen bereid organen en weefsels af te staan voor geld. En dus ontstaat er handel. Wat betekent dit voor ons beeld van het menselijk lichaam? Deze commercialisering kan een nieuwe vorm van kolonialisme teweegbrengen. Vraag: Stel dat je kind dringend een nier nodig heeft en je kunt er alleen een krijgen van een geëxecuteerde uit China? Een duivels dilemma!

Voor meer informatie: zie www.spinozalens.nl

Lotte Wouters
beleidsmedewerker NVR

Uit de aangesloten organisaties

Hervormde Vrouwen Groep 60 jaar

Op 26 september 1946 is het zover! De oprichting van de Hervormde Vrouwengroep is een feit. Het maandblad krijgt de naam De Fakkel. Doel van de vereniging is om haar leden zowel op godsdienstig terrein als op het maatschappelijke en culturele vlak te vormen. De vereniging begint als een bijbelstudiegroep annex breikrans en groeit uit tot een invloedrijke vormings- en emancipatiebeweging in de Nederlandse Hervormde Kerk.

In de eerste decennia van haar bestaan heeft de Hervormde Vrouwen Groep veel vrouwen uit het isolement gehaald. De vrouwen leefden nog in een klein kringetje, het bestaan draaide om de zorg voor man en kinderen. Binnen de vereniging leerden ze voor zichzelf op te komen, mee te denken over de vragen van de tijd gezien in het licht van de bijbel. Zo verbreedde zich hun horizon. Uit een verslag uit de beginjaren: 'Langzamerhand is het besef doorgedrongen dat de achterstelling van de vrouw ten opzichte van de man onrechtvaardig is en dat ieder verantwoordelijk is op eigen plaats en in gelijke mate (...). Jezus Christus heeft het eerst de vrouw een gelijke plaats als de man toegekend'.

Bij de oprichting zijn er 4800 leden. Het hoogtepunt is ergens in de jaren zeventig: 23.000 leden. Daarna slaat langzamerhand de vergrijzing toe en stopt de toeloop van jongere leden.

De geschiedenis van de HVG weerspiegelt de maatschappelijke ontwikkelingen. In de beginjaren verschijnen nog artikelen als 'Mijn Elsje wil niet eten' en voorzichtige discussiebijdragen over het opkomend feminisme ('Vindt u dat kiezen iets is voor vrouwen?'). In een latere fase schuwt de vereniging niet standpunten in te nemen in actuele debatten. Ze roept bijvoorbeeld in 1959 de ministerraad én de Hervormde Synode op om in internationaal verband al het mogelijke te doen om een eind te maken aan voortgaande proeven met atoombommen. In de jaren zestig en zeventig verschijnen bijdragen over 'studeren door meisjes', de veranderende rolverdeling in het huwelijk, de participatie van vrouwen in de kerk en in het arbeidsproces, etc. In de jaren tachtig stelt de vereniging op instigatie van de toenmalige staatssecretaris Kraaijeveld-Wouters een emancipatiewerker aan, die trainingen geeft aan lokale HVG-afdelingen. In 1972 sluiten we ons aan bij het Nederlandse Vrouwen Comité, de voorloper van de Nederlandse Vrouwenraad.

Van het begin af aan is de HVG ook gericht op het welzijn van anderen. Ieder jaar is er een buitenlands hulpverleningsproject dat speciaal in de belangstelling staat en waarvoor geld bij elkaar wordt gebracht. Ook is er elk jaar rond de Leden Jaarvergadering een binnenlandse diaconale actie. Heel veel geld is zo bij elkaar gebracht voor anderen. Doordat over de acties veel informatie wordt gegeven in het blad leren de vrouwen ook kijken over de grenzen

van eigen stad of dorp en land. Hoe leven vrouwen in andere landen, met welke problemen hebben zij te maken? Maar ook: hoe gaan we om met mensen uit een andere cultuur die zich hier vestigen?

De tijden veranderen. Vrouwen hebben ook na hun huwelijk een baan buitenshuis. Gezin, werk en vereniging laten zich moeilijk combineren. Het ledenaantal van de plaatselijke groepen loopt terug, het wordt steeds moeilijker om vrouwen te vinden die leiding kunnen en willen geven, sommige provinciale besturen worden opgeheven en ook in het landelijke bestuur komen open plaatsen. Daarom viel vorig jaar het besluit om de vereniging op te heffen bij het vieren van het 60-jarig bestaan.

Op 26 april 2006 zijn negenhonderd vrouwen samen in de Veluwehal om feest te vieren én om afscheid van elkaar te nemen. Een dubbel gevoel... We kijken terug op alle mooie dingen die we hebben mogen delen, op alles wat we van en met elkaar leerden.

Geloof, hoop en liefde deelden we. We deelden geloof in God die trouw is, die van mensen houdt en zijn Zoon gaf aan het kruis, zodat dat kruis het symbool werd van ons geloof. We deelden hoop, die ons gegeven wordt door de opstanding van Christus, waardoor we uitzicht krijgen op Gods rijk van vrede en gerechtigheid dat zeker komen zal. Die hoop is als een anker waaraan ons levensscheepje vast ligt. We deelden ook de liefde die wij van God helemaal belangeloos ontvangen hebben en op onze beurt mogen doorgeven.

Het Bondslid van de HVG: 'Geroepen om te spreken in deze tijd, zijn wij gesteld ten teken van Gods beleid. Zo zijn wij mens op aarde en heeft ons leven waarde in eeuwigheid' werd deze dag voor het laatst gezongen. De inhoud blijft echter gelden!

H.L.Troost-Laban
voorzitter Hervormde Vrouwen Groep

Stichting Melania Ontwikkelingssamenwerking bestaat 85 jaar

Van Melania kreeg de redactie het jaarverslag 2005 toegestuurd. Daaruit bleek, dat Stichting Melania dit jaar haar 85e verjaardag viert. En dat is een felicitatie waard. Op 29 september 2006 zal dit worden gevierd.

Melania is een vrijwilligersorganisatie die kleinschalige, duurzame projecten ondersteunt in Afrika,

Azië en Latijns-Amerika. Plaatselijke vrouwengroepen zetten zich hiervoor in en nemen de projecten aan. Ongeveer 60 Melaniagroepen zijn in Nederland betrokken bij de ondersteuning van de projecten.

In 2005 beoordeelden de projectcommissies 300 aanvragen! Daarvan werden er 61 gehonoreerd.

Stichting Religieuzen tegen Vrouwenhandel (SRTV)

Campagnes tegen gedwongen prostitutie bij WK voetbal

Met het oog op het wereldkampioenschap voetbal in Duitsland hebben verschillende organisaties initiatief genomen om in actie te komen tegen gedwongen prostitutie.

Dat gebeurt niet 'zomaar'. In het verleden is gebleken dat dit soort grootschalige sportevenementen tot een grote toename van prostitutieactiviteiten leidt. In veel gevallen zijn hierbij vrouwen betrokken die daartoe gedwongen worden.

Zo werden tijdens de Olympische Spelen in 2004 in Athene duizenden extra vrouwen in Oost-Europa geronseld, verhandeld en gedwongen tot prostitutie rondom dit gigantische sportevenement. Deze vrouwen zitten nu verspreid in heel Europa. Zij die erin geslaagd zijn uit de prostitutie te komen hebben vaak te kampen met psychische en lichamelijke klachten.

De kans op herhaling rondom het WK voetbal in juni is zeker niet denkbeeldig. Hulpverleningsorganisaties verwachten nu dezelfde problemen.

Verschillende acties

Vrouwenorganisaties in heel Duitsland, maar ook in andere Europese landen zullen tijdens en voorafgaand aan het wereldkampioenschap voetbal campagnes houden om potentiële klanten op hun verantwoordelijkheden te wijzen. Zo heeft de synode van de Evangelische Kerk in Duitsland besloten samen te werken met de Duitse voetbalbond en de FIFA (internationale voetbalbond) in een nieuwe campagne.

Zet vrouwenhandel buitenspel

Een ander voorbeeld is de stempelactie van de SRTV en KerkinActie. Zij zijn de initiatiefnemers van deze campagne en willen bereiken dat zoveel mogelijk (vrouwen)organisaties al hun uitgaande post voorzien van een stempel waaruit hun afkeer van vrouwenhandel blijkt.

Er is vanuit verschillende landen enthousiast gereageerd op deze eenvoudige maar doeltreffende actie. Zo is op het Nederlandse stempel te lezen: 'zet ►

- vrouwenhandel buitenspel'. Er is ook een Duitse, Engelse, Roemeense en Russische variant.

Eind mei, tijdens een Europese bijeenkomst van organisaties tegen vrouwenhandel, werd deze actie gepresenteerd aan de KNVB. Daarbij werd de hoop uitgesproken dat deze organisatie dit stempel ook wil gebruiken om alle post aan WK-bezoekers te voorzien van een waarschuwing over vrouwenhandel.

U kunt zich, als organisatie, bij deze actie aansluiten en al uw uitgaande post van dit stempel voorzien. Een stempel kost € 20,- (excl. verzendkosten) en is te bestellen bij de Stichting Religieuzen Tegen Vrouwenhandel.

SRTV St. Janssingel 92, 5211DA Den Bosch,
tel: 073 - 615 44 44, e-mail: srtv@srtv.info
KerkinActie Postbus 456, 3500 AL Utrecht

Nederlandse vereniging voor Vrouwenbelangen, Vrouwenarbeid en Gelijk Staatsburgerschap

Levenslang-leren: een oproep aan de regio's en andere groepen vrouwenbelangsters

De werkgroep 50+ gaat een project opstarten over "Levenslang-leren". We hebben de hulp van de regio's en groepen vrouwenbelangsters nodig die aan dit project mee willen werken.

Doel van dit project is aan de hand van drie periodes te kijken wat de invloed van de samenleving is op de ontwikkeling van de vrouw en wat de gewenste ontwikkelingen voor de toekomst zijn.

Wat verwachten wij van u?

- A. in het komende verenigingsjaar, tussen januari 2007 en maart/april 2007, een bijeenkomst te reserveren voor dit project.
- B. een thema te kiezen en uit te diepen uit de volgende onderwerpen waarin de ontwikkeling van de vrouw centraal staat:
 - inzicht in de verschillende culturen in Nederland en de invloed daarvan op de positie van de vrouw;
 - kijk op vrouwelijke kunst: de positie van de vrouw in de kunst en/of de positie van vrouwelijke kunstenaars;
 - pensioen: hoe sta jij er straks voor?
 - veiligheid en geweld in en om het huis en de positie van de vrouw daarin;

- oud worden: hoe sta jij in de samenleving?
- C. het gekozen onderwerp te bespreken aan de hand van drie vragen of stellingen die door de werkgroep 50+ aangeleverd kunnen worden. In deze discussie worden de volgende periodes verwerkt:
 1. de tijd voor de tweede emancipatiegolf (na de tweede wereldoorlog tot 1975)
 2. de tijd vanaf de tweede emancipatiegolf tot heden; de veranderingen die daarin hebben plaatsgevonden
 3. de toekomst; wat willen we en hoe kunnen we daaraan werken?
 - D. een verslag te maken en dit op te sturen naar de werkgroep 50+

Wilt u ons vóór 1 oktober 2006 berichten of u belangstelling heeft om aan dit project mee te doen en voor welk onderwerp u kiest?

De conclusies en aanbevelingen worden naar de Tweede Kamer en maatschappelijke instellingen gestuurd en zullen dus kritisch gevolgd worden.

Wil Scholte-van Groningen

Wetenswaard

Laat rijke landen betalen voor buitenlands zorgpersoneel!

In haar jaarrapport luidt de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) de noodklok over het tekort aan zorgpersoneel in ontwikkelingslanden. Het vertrek van zorgverleners naar westerse landen is een belangrijke oorzaak van het probleem.

Mike Rowson, redacteur van het alternatieve WHO-rapport Global Health Watch 2005/2006 zei tijdens een symposium van Wemos dat de situatie onhoudbaar is: "Westerse landen die zorgpersoneel aantrekken uit ontwikkelingslanden, moeten daar een compensatie voor betalen".

Ghana telt ongeveer 20 miljoen inwoners en 2000 artsen. Nederland telt 16 miljoen inwoners en maar liefst 52000 artsen. Zo oneerlijk is zorgpersoneel over de wereld verdeeld! Toch werft Groot-Brittannië jaarlijks honderden Ghanese artsen en verpleegkundigen.

Rowson maakt duidelijk dat de rijke landen door zorgpersoneel in het buitenland te werven zelf minder hoeven te investeren in opleidingen. Alleen al dankzij Ghanese zorgverleners heeft Groot-Brittannië in totaal 103 miljoen pond bespaard. Als we alle Afrikaanse landen meetellen is het bedrag nog veel groter.

Deze situatie vergroot de reeds bestaande gezond-

heidsverschillen tussen rijke en arme landen. Rowson vindt dat westerse landen ontwikkelingslanden moeten compenseren door geld terug te betalen, dat vervolgens geïnvesteerd kan worden in opleidingen voor zorgpersoneel. Wemos juicht het toe dat het WHO-rapport de aandacht hierop richt en tevens benadrukt dat het aanpakken van de problemen rond zorgpersoneel vraagt om een gezamenlijke aanpak door overheden, donoren, publiekprivate partnerschappen, NGO's, werkgevers en zorgprofessionals.

Voor meer informatie over het bovenstaande kunt u contact opnemen met Leontien Laterveer, via e-mail: leontien.laterveer@wemos.nl of telefonisch: 020 - 4352062 of 06 - 10305890.

Emancipatie en Gezin

Jeugd en gezin krijgen steeds meer aandacht in de politiek. Veel gemeenten hebben sinds kort een speciale wethouder voor jeugdbeleid – wie weet komt er in een volgend kabinet ook wel een minister voor jeugd en/of gezin. De kabinetsnota Gezinsbeleid zet het huidige beleid op een rij. Houdt het kabinet daarbij de emancipatie in het oog?

Gezinsbeleid is belangrijk vanuit het oogpunt van emancipatie. Hoewel de meerderheid van de huishoudens in Nederland niet uit gezinnen bestaat, speelt het gezin een grote rol bij de verdeling van onbetaalde zorgarbeid, vooral de zorg voor kinderen. Ook zijn er gezinnen waarin de macht tussen man en vrouw scheef verdeeld is en waarin soms zelfs huiselijk geweld plaatsvindt. Deze rolpatronen worden in het gezin doorgegeven aan de kinderen, wat gevolgen heeft voor de emancipatie van een volgende generatie. En dan is er nog het thema van vrije keuze voor ieder individu om wel of niet een gezin te stichten.

Bij al deze onderwerpen komen verschillen voor tussen vrouwen en mannen van verschillende etnische achtergronden.

Emancipatie

In de gezinsnota ontbreekt een visie op de verhouding tussen gezinsbeleid en emancipatie. Wel wordt aan twee emancipatie onderwerpen aandacht besteed, namelijk aan het bestrijden van huiselijk geweld in gezinnen en (uitgebreider) aan de combinatie van betaalde arbeid en gezinstaken. Het laatste onderwerp is zelfs een van de twee genoemde kernpunten van gezinsbeleid: "Gezinnen ondersteunen door gunstige randvoorwaarden te scheppen. Ouders moeten goed hun bijzondere functie van opvoeden kunnen vervullen in combinatie met actieve deelname aan de maatschappij." Steeds meer gezinnen

zijn anderhalfverdieners (de man werkt fulltime, de vrouw parttime), en dat vraagt om acrobatiek om alles op elkaar af te stemmen, constateert de nota. De nota besteedt in dat kader aandacht aan onderwerpen als kinderopvang en dagarrangementen, maar niet aan de ongelijke verdeling van zorgtaken tussen mannen en vrouwen. Het lijkt erop dat het kabinet bij het gezinsbeleid het anderhalfverdieners model als gegeven accepteert – terwijl dit bijvoorbeeld voor vrouwen zelden economische zelfstandigheid oplevert.

De nota loopt daarmee niet in de pas met het emancipatie beleid van het kabinet.

Diversiteit

De nota besteedt consequent aandacht aan etnische diversiteit. Er wordt bijvoorbeeld ingegaan op verschillen in gezinssamenstelling en op sterkere familiebanden in sommige gemeenschappen – waarbij zowel voordelen als nadelen aan bod komen. Ook is er aandacht voor de gemiddeld slechtere inkomenspositie van Turkse en Marokkaanse gezinnen en de relatief lage arbeidsparticipatie van bepaalde groepen migrantenvrouwen. Daarnaast komt de voor- en vroegschoolse educatie om de kennis van het Nederlands te bevorderen aan de orde, evenals een plan om de contacten tussen allochtone ouders en school te bevorderen en inburgering en taalcurricula voor ouders.

Vrije keuze

De leeftijd waarop vrouwen hun eerste kind krijgen stijgt en de verschillen naar etniciteit hierbij worden kleiner. Het aantal kinderen ligt gemiddeld op 1,7 per vrouw. Het aantal echtscheidingen neemt sinds kort weer toe en is groter bij zwarte, migranten- of vluchtelinggezinnen. Er komen steeds meer eenoudergezinnen. ➤

- Bij geen van deze onderwerpen besteedt de nota aandacht aan de vraag in hoeverre de situatie gevolg is van vrije keus. Kunnen alle vrouwen (en mannen) zelf kiezen of en wanneer zij kinderen willen? Hebben zij de vrije keus om een partner te kiezen (waaronder een partner van gelijk geslacht), of om alleenstaand te blijven? Is het toenemend aantal echtscheidingen een uiting van geëmancipeerde keuzes, of juist niet?

Vanuit het emancipatieoogpunt is het belangrijk om te weten of mensen zelf kiezen, of gedwongen worden door bijvoorbeeld hun familie of maatschappelijke omstandigheden. Jong kinderen krijgen wordt vaak als traditioneel en minder geëmancipeerd beschouwd. Maar op hoge leeftijd kinderen krijgen is soms evenmin een eigen keuze: van de laagopgeleide vrouwen die op hun 30e nog geen kind hebben, geeft eenderde aan dat dat komt doordat zij de combinatie van arbeid en zorg lastig vinden, geen vaste baan hebben, of vanwege andere onzekerheid over de financiële situatie. Van de hoogopgeleide vrouwen is dat zelfs 41%.

Gezinsbeleid kan veel bijdragen aan emancipatie – maar doet dat niet automatisch. Nu gezinsbeleid steeds belangrijker wordt, zou het zinvol zijn om op dit beleidsterrein een grondige emancipatietoets toe te passen waarbij vrije keus en gelijkheid tussen mannen en vrouwen centraal staan.

Bron: E-Quality Matters, nummer 3, juni 2006, jaargang 8

Publicaties

Levensloop is een project dat gaat over het maken van keuzes in je leven. Vier vrouwenorganisaties werken daar al drie jaar mee. In het kader van dit project zijn 5 instrumenten verschenen die gebruikt kunnen worden door vrouwen (groepen). Er is een inhoudelijk boekje: 'Spelen met je leven - keuzes in de levensloop', een Handleiding met methodieken en een video/DVD film 'Aan jou de keus'. Daarnaast is er het Levensloopspel (gebaseerd op het Triviantspel) en het Alles Heeft Zijn Tijd Spel (gebaseerd op het Ganzenbordspel). Voor spiritueel geïnteresseerden is er de bundel 'Levensloop en Spiritualiteit'. Alle instrumenten leiden vrouwen langs de keuzes die zij in hun leven (moeten) maken. *Ze zijn verkrijgbaar bij het Landelijk Bureau van Passage, christelijk-maatschappelijke vrouwenbeweging, 033 - 4220730 of via passage@vrouwen.net.*

Agenda

Overzicht van de belangrijkste activiteiten in 2006 georganiseerd door of in samenwerking met de Nederlandse Vrouwen Raad (deels onder voorbehoud i.v.m. subsidie).

september 2006

5	NVR Cie DS i.s.m. IVN Duurzame Dinsdag
17	Bahai Vrouwenforum Ledendag
20	NVR Beleidsdag Bestuur en Commissie
22 of 29	St.Melania Ontwikkelingssamenwerking
28	NVR Genomics Congres
30	VVAO University Women Europe Conference

oktober 2006

12	NVR Cie DS Beleidsdag
----	-----------------------

november 2006

9	NVR Cie Internationaal Seminar
16	NVR Algemene Vergadering
21	4VO Slotcongres Levensloop
22	NVR Cie DS Interactieve Dag Consumenten
23	BPW The Netherlands Diner Pensant
25 nov – 2 dec	YWCA Week zonder Geweld

Zodra bekend is waar diverse activiteiten plaats vinden (themedagen, Algemene Ledenvergadering e.d.) wordt dit aan de lidorganisaties meegedeeld.

Kikkertje Lief solovoorstelling door Helen Gerretsen

Kikkertje Lief bestaat uit authentieke 18^e eeuwse brieven, die de Texelse Aagje Luytsen schreef aan haar man die bij de VOC voer.

Luytsen laat een verrassend modern en zelfbewust vrouwbeeld zien. De 18^e eeuwse vrouwen kennen de sekseverhoudingen heel goed. Aagje schrijft bijvoorbeeld dat haar vriendinnen haar uitlachen dat zij al op haar twintigste is getrouwd, terwijl zij met elkaar nog vrolijk kunnen uitgaan!

De voorstelling is gebaseerd op fragmenten uit het boek Kikkertje Lief (Texel 2002) waarin brieven zijn uitgegeven en wordt afgewisseld door klassieke muziek – een intieme combinatie. Kosten € 150,-. Duur 1.15 uur.

Voor meer informatie en boeking: telefoon 020 6852407, e-mail: gerrets1@xs4all.nl